

08 מאי 2017

י"ב אייר, תשע"ז

עמדת שדולת הנשים בנושא: תכנית החומש של המועצה להשכלה גבוהה

מוגש לועדת החינוך, התרבות והספורט לקראת דיון בנושא ביום 9.5.17

שדולת הנשים בישראל רואה בתופעת הדרת נשים מהמרחב הציבורי בישראל על שלל נגזרותיה, ובכלל זה בתחום ההשכלה הגבוהה, את אחת הבעיות החמורות והדחופות ביותר העומדות בפני החברה הישראלית. לקראת הדיון בכנסת בתוכנית החומש של המל"ג, העוסקת, בין היתר, בשילובם של חרדים באקדמיה, ולאור ההשלכות העשויות להיות לכך על מעמדן של נשים בישראל אנו מבקשות להביע את עמדתנו בנושא כדלהלן:

1. לפני כחודש, התפרסמו בעיתונות בהרחבה ידיעות לגבי תוכנית המל"ג להרחיב את התוכניות לשילוב חרדים באקדמיה וזאת באמצעות הקמת כיתות נפרדות לנשים ולגברים בקמפוסים השונים (בשונה ממוסדות ייעודיים), פתיחת התוכניות גם לאוכלוסיות שאינן חרדיות וכן כוונה לאפשר בהמשך מסלולים נפרדים גם לתארים מתקדמים וצעדים נוספים.
2. פרסומים אלה, המצטרפים למסקנות וההמלצות אשר התפרסמו בתכנית הרב-שנתית של מל"ג/ות"ת להרחבת הנגישות של ההשכלה לאוכלוסייה החרדית – תשע"ז-תשפ"ב, מציירים תמונת מצב מדאיגה ביותר, לפיה בשנים הקרובות יגברו ויעמיקו האפליה ואי השוויון של נשים באקדמיה וישתמשו בה נורמות מזיקות ומסוכנות של הדרת נשים.
3. אם ייצאו לפועל הצעדים המתוכננים על פי ההמלצות, את המחיר ישלמו הן הסטודנטיות במוסדות להשכלה גבוהה והן נשות אקדמיה. כמו כן, לא למותר לציין כי אם יוטמעו נורמות פסולות של הפרדה בין גברים לנשים באקדמיה ויזכו בכך לגליטימציה חברתית, לא ירחק היום בו אותן נורמות מפלות ומדירות יתפשטו גם למרחבים נוספים כגון שוק התעסוקה ומרחבים נוספים.
4. סטודנטיות במוסדות להשכלה גבוהה אשר בהם מונהגות כיום תכניות נפרדות לחרדים, ובתוכן הפרדה בין נשים לגברים, סובלות כבר היום מהדרה פיזית ומ"זליגה" של דרישות צניעות והפרדה ביחס למרחבים רבים באקדמיה. סטודנטיות נקראות לא לעבור בחלקים מסוימים במכללות בהן יש תכניות לחרדים, למשל.
5. נשות אקדמיה, אשר עובדות במוסדות להשכלה גבוהה בהם מונהגות תכניות לחרדים, מוגבלות באשר לאפשרויות לכהן וללמד במסלולים הנפרדים, רק בשל היותן נשים, וללא שום קשר למוניטין, הניסיון והידע האקדמי שצברו.
6. תופעת הדרת הנשים מהווה איום של ממש על ההישגים המשמעותיים שהושגו בתחום זכויות הנשים והשוויון המגדרי בישראל. בשנים האחרונות נעשים ניסיונות רבים להצר את רגליהן של נשים ולהדיר אותן ממרחבים ציבוריים שונים והרחבת התוכניות להפרדה בין גברים לנשים באקדמיה ממשיכות לצערנו בקו פסול זה.
7. יצוין כי שדולת הנשים בישראל תומכת בלב שלם בשילוב האוכלוסיות החרדיות והדתיות בכל שדרות החברה ומוסדות המדינה. אלא ששילוב כאמור אסור שידחוק את רגליהן של נשים. קיימים פתרונות רבים המאפשרים שילוב ראוי של חרדים ודתיים ללא פגיעה במעמדן של נשים. לעמדתנו, כל גורמי הממשלה העוסקים בשילוב חרדים באקדמיה צריכים להיות מוכוונים לפתרונות המאפשרים שילוב ראוי, אולם ללא דחיקתן של נשים.
8. אנו קוראות לכלל חברות וחברי הכנסת ולחברות וחברי המל"ג, שמעמדן של נשים וההישגים בתחום השוויון המגדרי חשובים להם ויקרים לליבם, להימנע מהרחבת התוכניות להפרדה בין גברים לנשים באקדמיה, ולפעול לשילוב גברים ונשים מהמגזר החרדי בהשכלה הגבוהה מבלי לפגוע בעקרונות השוויון ומבלי לנקוט בצעדים אשר יובילו לאפליה מגדרית ולדחיקת ההישגים בתחום זה עשרות שנים לאחור.